

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemana velja:

Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld 40 kr.

V administraciji prejemana velja:

Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za jeden mesec 1 gld.

V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.

Posamne številke po 7 kr.

Naročnino in oznanila (inserte) vsprejema upravníštvo in ekspeditelja v „Katol. Tiskarni“ Kopitarjeve ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, ne frankovana pisma ne vsprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Vredništva telefón-štev. 74.

Štev. 206

V Ljubljani, v nedeljo 11. septembra 1898.

Letnik XXVI.

Avstrijska cesarica Elizabeta umorjena.

Pero nam zastaja, človeški čut se upira, da bi zapisali grozno novico, ki se je včeraj bliskoma razširila po svetu, in je žal potrjena, **da je avstrijska cesarica umorjena**

Smela roka propalega anarhista porinila ji je bodalo v prsi in ne da bi se bila več zavedla, je blaga vladarica dve uri pozneje umrla na tuji zemlji . . .

Srce se krči v prsih, srd zvija roke v pesti nad hudodelcem, ki je dvignil prokleto svojo roko nad bolno, staro ženo, iskajočo zdravja po svetu, nad vladarico, katera se ni vmešavala v javnost, katera ni nikogar žalila, katera je povsod, koder je hodila, skazovala in dejanjsko izvrševala dela ljudomilega krščanskega usmiljenja

Kakor strela z jasnega zadela je ta novica Avstrijo, slavečo vladarsko petdesetletnico. Mej plamenom šumnih veselje so se vžgale smrtne sveče s svojo blede lučjo in razpršile vse veselje, vse slavnosti . .

V grlih zastajajo radostni slava-klici in namestu njih doni tožni: Miserere! . . .

Tedaj za ljubljenelega vladarja še ni bila grenka kupa trpljenja izpraznjena do zadnje srage! Da ga je bil napadel morilec, da so mu umorili jedinega sina, da se v jubilejnem letu vrsti v državi kriza za krizo, to tedaj še ni bilo dovolj poskušnje, dovolj britkostij! Doživeti je moral tudi še to grozno novico, da mu je na tuji zemlji hudodelec z bodalom umoril ženo-vladarico

Ubogi vladar!

Morali bi tako trpko poskušanege cesarja streti taki udarci, da ga ne vzdržuje dvojna sila: živo versko prepričanje in ljubezen njegovih neomejeno mu vdanih narodov.

V božjo voljo vdan sameva danes cesar v svoji palači, nikogar ne pusti k sebi in v molitvi išče tolažbe svojemu potrtemu srcu. Prepričan pa naj bo, da ni sam, da ž njim tugujejo in molijo te dni kakor jedna družina njegovi vdani narodi tem tesneje se oklepajoč svojega viteškega vladarja čim hujši so udarci, ki zadevajo cesarja.

Ljudomili vladarici večni mir!

Genf, 10. septembra (3. uri 40 min. popoldne). Cesarica avstrijska zapustila je ob 12. uri 40 min. popoldne hotel „Beaurivage“ in je šla proti pristanišču na parnik. Med potom planil je nekdo na cesarico in jo sunil z bodalom. Cesarica padla je na tla, vendar se je zopet vzdignila in dospela na parnik, kjer je kmalu potem padla v nezavest. Kapitan ni pustil, da bi parnik odplul, vendar je pozneje vsled prošnje cesaričinega spremstva dal znamenje za odhod. Kmalu po odhodu ustavil se je parnik in se je povrnil v pristanišče. Cesarica se ni več zavedla in nesli so jo nazaj v hotel „Beaurivage“. Obleka Nj. Veličanstva kazala je krvave madeže. Zločinca so prijeli. Njegova osebnost še ni določena.

Genf, 10. septembra (3. uri 50 minut pop.). Nj. Veličanstvo cesarica Elizabeta umrla je nekaj trenutkov potem, ko se je povrnila v hotel „Beaurivage“. Pokazalo se je, da je bila sunjena z bodalcem blizu srca. Morilec je baje laški anarhist.

Genf, 10. septembra. Morilec cesarice Elizabete je neki v Parizu rojeni laški anarhist, imenom Luccheni.

Dunaj, 10. septembra. Poročilo o nesreči, ki je zadela cesarja in Avstrijo, napravilo je na Dunaju največjo bridkost. Po vseh cestah stali so ljudje v gručah, ki so si pripovedovali to nesrečno novico, katera se je razširjala najprej kakor neka bajka. Nekateri listi napravili so posebne izdaje, ki so se seveda, kakor je ob takih prilikah navada, kupoma razpečavale. Prvo poročilo prišlo je na „Correspondenz-Bureau“ na Dunaj čez Pariz. To se je takoj sporočilo ministerskemu predsedniku Thunu in vnanjemu ministru Goluchovskemu.

Obadva ministra šla sta takoj na dvor k cesarju, kjer sta se sešla v predsobi. Ministerski predsednik Thun je ukrenil, potem ko je dvor zapustil, da priredi „Wiener Abendpost“ posebno izdajo o nesreči.

Dunaj, 10. septembra. Prvo poročilo, ki je prišlo na Dunaj o katastrofi, je poslala dvorna dama cesarice, grofica Sztaray. Brzjavka je bila naslovljena na generalnega adjutanta grofa Paarja. Grof Paar, ki je imel opraviti s pripravami za cesarjevo potovanje k manevrom na gorenje Ogersko, je dal takoj napreči in se je peljal v Schönbrunn k cesarju, katera je to poročilo globoko pretreslo. Kmalu potem sta prišla k cesarju tudi ministra Goluchowski in Thun, katera sta bila obveščena po švicarski vladi. Po vsprejemu obeh ministrov ni cesar danes z nikomur več govoril.

Bern, 10. septembra. Vest o groznem dogodku je vzbudila v palači zveznega sveta bolešno sožalje. Zvezni predsednik, ki je bil na počitnicah, je bil takoj brzojavnim potom obveščen in se nocoj večer sem povrne. Za jutri dopoldne ob 10. uri je sklicana izredna seja zveznega sveta. C. in kr. poslanik grof Kuefstein se je s posebnim vlakom odpeljal v Genf. Namestnik generalnega prokuratorja, ki je sedaj na odpustu, a je bil tudi nemu-

doma poklican, je uvedel preiskavo. Vsi tukajšnji listi so izšli v posebnih izdajah, izražajoč najtoplejše sočutje za cesarico. Morilec Nje Veličanstva Luccheni je rojen v Parizu, a pristojen v Parmo. Sojen bode po določilih v genfskem kantonu veljavnega kazenskega zakona, ki izključuje smrtno kazen, a jo nadomešča z do-smrtno ječo.

Dunaj, 10. septembra. Cim bolj se vest o nepričakovani smrti cesarice Elizabete vsled morilčeve roke razširja mej občinstvom, tem bolj raste splošno sožalje in simpatija do pokojne cesarice in tako težko zadetega cesarja. Ceste so polne ljudij iz vseh stanov, ki vrve proti dvoru, kjer bi morda zvedli več podrobnosti o usodni nezgodi. V obeh dvornih gledališčih ste se za danes predstavi odpovedali, isto se bo zgodilo tudi v zasebnih gledališčih. Dunajski občinski svet je sklican za v ponedeljek k izredni seji. O nadaljnih korakih glede pogrebne slovesnosti se še ni ničesar ukrenilo. Večina listov je izšla v posebnih izdajah s črnimi robovi.

Dunaj, 10. sept. Vest o strašnem genfskem dogodku razširila se je tukaj mej 5. in 6. uro uprav po bliskovo in je vzbudila povsod največjo žalost. Takoj so bile ceste tako napolnjene, da ponekod niti vozovi niso mogli skozi. Uradna „Wiener Abendpost“ je prinesla žalostno potrdilo grozne novice. List povdarja „plemenite lastnosti njenega srca in značaja.“

Dunaj, 10. septembra. Žalostno vest o cesaričini smrti je dospela na dvor šele po 4. uri, kar je razvidno iz tega, da so bili pri pogrebu cesaričinega dvornega tajnika Kekule dvorni dostojanstveniki še navzoči. Nadvojvoda Ludovik Viktor je bil v razstavi, ko se mu je to naznanilo. Sedel je baš v Sacherjevi restavraciji, ko stopi ob 6. uri k njemu namestnik, grof Kielmansegg in mu pretresljivo vest pove. Nadvojvoda je obledel in se nemudoma podal v mesto.

Genf, 11. septembra. Po izvršeni katastrofi so takoj poslali po zdravnike in duhovnika, a je bila vsaka pomoč prepozna.

Dunaj, 11. septembra. Ko je cesar zvedel za grozno novico, je padel na stol ter zaklical: „Torej tudi najhujše me je moralo zadeti!“

Genf, 11. septembra. Morilec je izjavil, da je prišel z namenom v mesto, da umori cesarico.

Cesarica Elizabeta bila je rojena 23. decembra 1837. leta. Bila je hči Maksa, vojvode Bavarskega. V Ištu na nekem balu seznanil se je bil naš cesar z njo in dva dni pozneje se je z njo zaročil. Poroka vršila se je 24. aprila 1854 v avguštinski cerkvi na Dunaju. Poročil je cesarsko dvojico knezoškof dunajski Rauscher v pričo 70 škofov in nadškofov.

Leta 1867. od 8. do 23. junija bila je s soprogom vred venčana za kraljico ogrsko.

Leta 1879. praznovala je cesarska dvojica petindvajsetletnico svoje poroke. Avstrijski narodi so tekmovali medsebojno, da bi pokazali cesarski dvojici svojo udanost.

Mej raznimi nesrečami, ki so jo zadele, bila je pač najstrašnejša smrt njenega sina prestolonaslednika nadvojvode Rudolfa.

Cesarica je jako rada potovala. — Leta 1856. je bila na Velikem zvonarju, kjer je lastnoročno trgala platinke. Naše slovenske kraje obiskala je v marcu leta 1857., kar nam priča monument v postojnski jami.

Bila je blaga žena in posebna podpora revežem. Avstrijski narodi žaljujejo za njo kakor za svojo materjo.

Grozna vest o nenadni in tako tožnostna smrti preblage cesarice se je razširila sinoči bliskoma po Ljubljani. Ljudje so postajali po cestah in se povpraševali, je li novica sploh mogoča. Nikdo začetkoma ni mogel, ni hotel tega verjeti. Ob sedmih zvečer je bila novica, žal, uradno potrjena. Naše uredništvo je dobilo ob osmih obširnejša poročila, katera objavljamo med brzjavami v današnji izredni izdaji. Splošna žalost in občen srd se kažete povsod, kjer se danes shajajo ljudje.

Šentpeterska podružnica družbe sv. Cirila in Metoda, ki je za danes imela namenjeno veliko cesarsko slavnost, odpoveduje to slavnost po lepakih. Jednako nameravajo storiti tudi druga društva. Kakor se nam poroča, izostane tudi za prihodnjo nedeljo napovedana vseslovenska delavska slavnost, ki bi bila posebno slovesen izraz udanosti slovenskih delavskih stanov do vladarja.

Občinski svet ljubljanski se je zbral danes ob 11. uri dopoldne k izredni seji. G. župan Hribar se je s toplimi besedami spominjal smrti Nj. veličanstva cesarice. Povdarjal je globoko žalost, ki je prešinila ljubljansko prebivalstvo. Občinski svet je g. župana pooblastil, da ta čutila položi brzjavnim potom pred Najvišji prestol.

Obč. svetnik Gogola je predlagal, naj se župan osebno udeleži pogreba in položi imenom mesta srebrn venec na krsto. Jednoglasno sprejeto. — Obč. svetnik Plantan je predlagal, naj se takoj pokloni deputacija, obstoječa iz gospodov obč. svetnikov gg. Zabukovca, Kleina, Gogole, dr. Stareta deželnemu predsedniku, kar se je zgodilo takoj po končani seji. — Galerija je bile napolnjena z občinstvom.

Slovenski narod, vsikdar zvest svojemu vladarju, žaluje ž njim ob teh dnevih britkosti in prosi Boga, naj britko zadetemu cesarju dodeli moč z voljo prenašati tudi ta prebridek udarac ter mu kliče: „Bog obvaruj, Bog ohrani nam cesarja, Avstrijo!“